

Bruxelles, 17. lipnja 2025.
(OR. en)

10103/25

LIMITE

CONUN 86
ONU 37
COJUR 34

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: NACRT zaključaka Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 80. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujna 2025. – rujna 2026.

Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 80. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujn 2025. – rujn 2026.¹

1. U svjetlu dosad nezabilježenih izazova EU pristupa 80. zasjedanju Opće skupštine s potpunom predanošću multilateralnom sustavu koji se temelji na **međunarodnom pravu** i koji je vjeran ciljevima i načelima **Povelje UN-a**, u cilju osiguravanja mira i sigurnosti, poštovanja ljudskih prava i održivog razvoja za sve.
2. EU je i dalje **predvidljiv, pouzdan i vjerodostojan partner**, predan iznalaženju globalnih rješenja za zajedničke izazove, među ostalim provedbom Pakta za budućnost i njegovih priloga, globalnog digitalnog pakta i Deklaracije o budućim generacijama. EU je spreman **suradivati s partnerima** kako bi se ostvario napredak u pogledu reforme UN-a putem **inicijative UN80**, koja vodi prema djelotvornijem, troškovno učinkovitijem i reaktivnijem UN-u koji je sposoban djelotvorno postići rezultate u području svih triju stupova.
3. Zabrinut zbog sve češćih i raznolikih prijetnji **međunarodnom miru i sigurnosti**, a posebno zbog raširenih kršenja Povelje UN-a, koja uključuju činove agresije i kršenje teritorijalne cjelovitosti, EU je i dalje predan zaštiti i ponovnoj uspostavi pravednog i trajnog mira i stabilnosti na globalnoj razini.
4. EU je i dalje predan **Programu 2030.** i postizanju **ciljeva održivog razvoja**, prepoznajući neraskidivu povezanost mira i sigurnosti, ljudskih prava i održivog razvoja u gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj dimenziji.
5. **Trostruka kriza koja pogađa naš planet** povezana s klimatskim promjenama, gubitkom bioraznolikosti i onečišćenjem egzistencijalna je prijetnja koja utječe na cjelokupno čovječanstvo i sigurnost svijeta. EU čvrsto podupire Pariški sporazum, koji obilježava svoju desetu obljetnicu, i predan je suradnji s partnerima u okviru UN-a u cilju ubrzanja globalne, pravedne i uključive zelene tranzicije.

¹ U cijelom dokumentu uporabom izraza „EU” ne dovodi se u pitanje imaju li nadležnost EU, EU i njegove države članice ili isključivo države članice.

6. Sljedeći prioriteti usmjeravat će djelovanje EU-a u UN-u tijekom naredne godine:

- I. potpora multilateralnom sustavu utemeljenom na međunarodnom pravu i univerzalnosti ljudskih prava;
- II. unapređivanje opsežnih reformi za revitalizaciju sustava UN-a i uspostava djelotvornih partnerstava;
- III. jačanje strukture UN-a za mir i sigurnost;
- IV. unapređivanje održivog razvoja u skladu s Programom 2030.;
- V. odgovor na trostruku krizu koja pogađa naš planet.

I. Potpora multilateralnom sustavu utemeljenom na međunarodnom pravu i univerzalnosti ljudskih prava

7. U korak sa širenjem razmjera izazova s kojima se sustav UN-a suočava, EU i njegove države članice nastavit će podupirati djelotvoran multilateralizam i **međunarodni poredak utemeljen na pravilima** u čijem je središtu UN i protiviti se pokušajima njegova podrivanja ili narušavanja. Nastojimo promicati i braniti međunarodno pravo, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima. EU će nastaviti poštovati pravila i načela **Povelje UN-a**, uključujući pravila o suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti, političkoj neovisnosti i samoodređenju. O tim načelima nije moguće pregovarati niti ih je moguće dovesti u pitanje.

8. EU ponovno potvrđuje svoje nepokolebljivo zalaganje za univerzalno poštovanje, zaštitu i ostvarivanje **ljudskih prava** za sve i svuda. Ljudska prava univerzalna su, nedjeljiva, međuovisna i međupovezana, neovisno o tome jesu li građanska, kulturna, gospodarska, politička ili socijalna. Štoviše, mir i blagostanje te postizanje ciljeva održivog razvoja neodvojivo su povezani s poštovanjem demokracije, vladavine prava i svih ljudskih prava. Budući da 2026. obilježavamo 60. obljetnicu Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR) i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (ICCPR), EU naglašava kontinuiranu relevantnost i važnost tih temeljnih ugovora za unapređenje globalnih standarda u području ljudskih prava. EU će svoje djelovanje temeljiti na **Zaključcima Vijeća iz 2025. o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava**.
9. EU će zadržati svoju snažnu predanost u korist **programa za ravnopravnost i u korist nediskriminacije**, kao i u pogledu prava svih osoba na cijeli niz ljudskih prava i temeljnih sloboda te zaštite onih koji se nalaze u nepovoljnom, ranjivom ili marginaliziranom položaju. EU će angažirano promicati i jačati napore usmjerene na rodnu ravnopravnost kao međusektorsko pitanje od važnosti za sve stupove UN-a, kao i na napredak i potpuno ostvarivanje svih ljudskih prava svih žena i djevojčica, uz njihovo osnaživanje, te njihovo potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje u svim područjima, posebno na vodećim položajima. U tu će svrhu EU aktivno i konstruktivno sudjelovati na događanju na visokoj razini povodom tridesete obljetnice Pekinške deklaracije i platforme za djelovanje (Peking+ 30). EU će u središte svojih napora staviti sprečavanje i iskorjenjivanje seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim seksualnog nasilja povezanog sa sukobima. EU će ponovno potvrditi svoju snažnu predanost poštovanju, zaštiti i ispunjenju potpunog i ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava LGBTI osoba. EU će i dalje prednost davati pravima djeteta i mladih, što uključuje univerzalni pristup kvalitetnom i uključivom obrazovanju. Nastavit će raditi na poboljšanju zaštite i ostvarivanja ljudskih prava starijih osoba i njihove dobrobiti.

10. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi **Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju**, kao i ishoda konferencija posvećenih njihovu preispitivanju, a u tom kontekstu i dalje se zalaže za spolno i reproduktivno zdravlje i prava. Imajući to na umu, EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, priuštivim i sveobuhvatnim informacijama i obrazovanju o spolnom i reproduktivnom zdravlju, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
11. EU je i dalje predan okončanju nekažnjavanja i osiguravanju **snošenja odgovornosti** za sva kršenja međunarodnog prava. EU će nastaviti podupirati proces koji vodi prema donošenju konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina protiv čovječnosti, kao i napore za neovisne istrage kršenja i povreda ljudskih prava i kršenja međunarodnog humanitarnog prava, uključujući ona koja za koja bi se moglo utvrditi da su međunarodni zločini. EU ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu sustavu međunarodnog kaznenog pravosuđa, a posebno **Međunarodnom kaznenom sudu** (ICC), kao i svoju predanost poštovanju Rimskog statuta i očuvanju neovisnosti i integriteta Međunarodnog kaznenog suda.
12. EU ponovno ističe svoju snažnu potporu **Međunarodnom sudu** (ICJ) kao jednom od glavnih stupova međunarodnog pravosudnog sustava. EU podsjeća da su nalozi i presude Međunarodnog suda obvezujući za stranke u sporu.
13. EU će nastaviti promicati i podupirati inicijative usmjerene na **razvoj međunarodnog prava** te u tom pogledu ponovno potvrđuje važnu ulogu Komisije za međunarodno pravo (ILC). Od presudne je važnosti Komisiji za međunarodno pravo osigurati dovoljno vremena za raspravu kako bi ispunila svoj mandat.

14. EU podsjeća na svoju čvrstu i dugotrajnu predanost podupiranju uloge UN-a u koordinaciji međunarodnog **humanitarnog** odgovora na hitne situacije, kako je utvrđeno Rezolucijom Opće skupštine UN-a 46/182 iz 1991. EU će nastaviti raditi na očuvanju humanitarnog prostora omogućavanjem i olakšavanjem brzog i neometanog humanitarnog pristupa osobama kojima je pomoć potrebna, jamčenjem zaštite humanitarnog osoblja i osiguravanjem poštovanja humanitarnih načela nepristranosti, neutralnosti, neovisnosti i čovječnosti. EU će i dalje posebnu pozornost posvećivati najranjivijim osobama.
15. EU i njegove države članice, kao kolektivno najveći globalni doprinositelj UN-u i **glavni humanitarni donator** 2024., nastavit će iskazivati snažnu predanost financijskoj stabilnosti UN-a.

II. Unapređivanje opsežnih reformi za revitalizaciju sustava UN-a i uspostava djelotvornih partnerstava

16. EU je i dalje predan **Paktu za budućnost** i njegovim dvama priložima, kao odlučujućem koraku prema revitalizaciji UN-a, postizanju Programa 2030. i ciljeva održivog razvoja te reorganizaciji međunarodne financijske strukture. Kako bi se osigurala njegova djelotvorna provedba, EU je spreman surađivati sa svim dionicima.
17. **Potrebne su odvažne i ambiciozne reforme** kako bi se osiguralo da sustav UN-a bude sposoban odgovoriti na globalne izazove i djelotvorno ostvariti rezultate na nacionalnoj razini. EU je pokazao dugotrajnu predanost suradnji s državama članicama UN-a, kao i sa sustavom UN-a, u radu na aktualnom procesu unutarnje reforme – **inicijativi** glavnog tajnika **UN80**, kako bi se osigurao djelotvoran, troškovno učinkovit i reaktivan UN spreman bolje odgovoriti na trenutačne i buduće izazove.

18. Potpunom i brzom provedbom već **postojećih i potvrđenih reformi**, među ostalom reforme UN-ova razvojnog sustava, upravljanja te stupa mira i sigurnosti, sustav UN-a naći će se na dobrom putu prema postizanju ciljeva inicijative UN80. EU pozdravlja „**humanitarno restrukturiranje**” i predan je konstruktivnoj suradnji s UN-om kako bi pomogao u uspostavi humanitarnog sustava koji će sve više omogućavati humanitarno djelovanje pod lokalnim vodstvom, međunarodno zaštićeno u skladu s humanitarnim načelima i međunarodnim pravom. EU podupire i proces reforme **razvojnog sustava UN-a**, kojoj inicijativa UN80 mora doprinijeti tako da je ojača. O snaženi sustav rezidentnih koordinatora (RCS) doprinosi dosljednijoj i djelotvornijoj suradnji EU-a i UN-a na nacionalnoj razini. Potrebni su daljnji napori kako bi se konsolidirao napredak, među ostalim u cilju nastavka osiguravanja potrebne razine predvidljivog i održivog financiranja RCS-a i uklanjanja organizacijskih prepreka integraciji UN-a na nacionalnoj razini. Neophodno je osigurati **usklađenost između inicijative UN80 i humanitarnog restrukturiranja te reforme razvojnog sustava UN-a** kako bi se osigurala zajednička svrha i kombinirani učinak kojima se pospješuje djelotvorno djelovanje UN-a kao cjeline, posebno u sukobima i nestabilnim okruženjima. EU je predan preuzimanju proaktivne i konstruktivne uloge u tom pogledu.
19. U skladu s našom predanošću provedbi Pakta za budućnost EU podupire **sveobuhvatnu reformu Vijeća sigurnosti UN-a (VSUN)** čiji je cilj učiniti ga djelotvornijim, uključivijim, transparentnijim, demokratskijim i odgovornijim te bolje odraziti današnju realnost jačanjem prava glasa nedovoljno zastupljenih regija. EU podupire francusko-meksičku inicijativu usmjerenu na ograničavanje uporabe veta u slučajevima masovnih zločinaca. Nadalje, EU je i dalje predan **reformi međunarodnih financijskih institucija** i multilateralnih razvojnih banaka, među ostalim boljom koordinacijom između sustava UN-a i multilateralnih razvojnih banaka te uključivanjem svih relevantnih dionika. Radujemo se [ambicioznim ishodima] Četvrte međunarodne konferencije o financiranju razvoja (FFD4) [usmjerenima na zadaće].
20. EU će nastaviti s **formiranjem i njegovanjem partnerstava u okviru šireg članstva UN-a**, gradnjom konsenzusa te suradnjom u okruženju koje se mijenja kako bi pružio potporu djelotvornom multilateralnom sustavu.

21. EU će nastaviti aktivno podupirati, promicati i jačati raznoliko i neovisno **civilno društvo**, zagovarajući njegovo smisljeno sudjelovanje u multilateralnim procesima, što, među ostalim, uključuje forume za ljudska prava, održivi razvoj, mirovno posredovanje i donošenje odluka. EU ponovno potvrđuje važnu ulogu **mladih**, imajući na umu potrebe i interese budućih generacija, te ponovno ističe svoju predanost Deklaraciji o budućim generacijama.

III. Jačanje strukture UN-a za mir i sigurnost

22. S obzirom na sve veći broj i zaoštavanje sukoba i ratova, EU žali zbog toga što su civili, uključujući žene, djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom, humanitarni radnici, zdravstveno osoblje, novinari, kao i osoblje UN-a te civilna infrastruktura i imovina, sve češće meta činova koji prolaze nekažnjeno; što žene i djevojčice i dalje nerazmjerno trpe, posebno uz porast seksualnog nasilja povezanog sa sukobima te što se univerzalno pravo na siguran, brz i neometan pristup humanitarnoj pomoći sve više dovodi u pitanje ili koristi kao sredstvo za pregovaranje u sukobima. EU ističe potrebu za poštovanjem međunarodnog humanitarnog prava u svim sukobima. Povodom 20. obljetnice globalne obveze o odgovornosti pružanja zaštite, EU se u potpunosti obvezuje na njezinu provedbu.

23. Podsjećamo na odgovornosti Vijeća sigurnosti UN-a koje bi trebale ostati u središtu strukture mira i sigurnosti. Osim toga, pohvaljujemo rad Opće skupštine UN-a na pitanjima koja se odnose na međunarodni mir i sigurnost te ističemo potrebu za daljnjim poboljšanjem načina na koje Opća skupština UN-a može doprinijeti održavanju međunarodnog mira i sigurnosti.

24. **Sveobuhvatan, pravedan i trajan mir u Ukrajini** utemeljen na načelima Povelje UN-a i međunarodnog prava i dalje je jedan od glavnih prioriteta EU-a. Neopravdan i nezakonit sveobuhvatni agresivni rat Rusije protiv Ukrajine nakon više od tri godine i dalje ostavlja razorne posljedice, prije svega za ukrajinsko stanovništvo, a njegovi se učinci osjećaju u široj regiji i diljem svijeta. Osuđujemo djelovanja Rusije usmjerena na destabilizaciju globalne strukture za održavanje mira i sigurnosti, uključujući instrumente Vijeća sigurnosti UN-a. Pozivamo na potpun i bezuvjetan prekid vatre od najmanje 30 dana, koji bi mogao označiti ključan korak prema smanjenju patnje civila i omogućiti prostor za smislene pregovore o stvarnom miru čiji je cilj okončanje agresivnog rata Rusije i ponovna uspostava sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira. EU i njegove države članice nastavit će podržavati međunarodno pravo i potpuno poštovanje suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica, podupirati Ukrajinu dok god to bude potrebno te raditi na osiguravanju potpune odgovornosti za zločine.
25. Stanje u Gazi i na **Bliskom istoku** nikada nije bilo dramatičnije te će i dalje iziskivati našu hitnu i trajnu pozornost. EU i njegove države članice ponavljaju svoje stajalište kako je navedeno u mjerodavnim zaključcima Europskog vijeća. EU poziva na hitan povratak prekidu vatre, koji bi doveo do oslobađanja svih talaca i trajnog okončanja neprijateljstava. EU poziva sve strane da poštuju svoje obveze u skladu s međunarodnim pravom, uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima i međunarodno humanitarno pravo. Potrebno je poduzeti hitne mjere za rješavanje dramatične humanitarne situacije, a posebno osigurati neometan pristup humanitarne pomoći u širim razmjerima i kontinuiranu raspodjelu takve pomoći u Gazu i na cijelom njezinu području. EU ističe osnovnu ulogu UNRWA-e, koja pruža ključnu potporu civilnom stanovništvu u Gazi i široj regiji. Daljnja provedba akcijskog plana UNRWA-e presudna je. Nalozi Međunarodnog suda moraju se provesti u cijelosti. Konstruktivna suradnja Izraela s UN-om, među ostalim s njegovim agencijama, od primarne je važnosti. EU pozdravlja rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o stanju na Bliskom istoku i podsjeća na njihovu obvezujuću prirodu te je i dalje čvrsto predan trajnom i održivom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju. U tu će svrhu nastaviti surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima, među ostalim u kontekstu Međunarodne konferencije na visokoj razini za mirno rješavanje pitanja Palestine i provedbe dvodržavnog rješenja, kojom supredsjedaju Francuska i Saudijska Arabija.

26. EU će se i dalje jednako usredotočiti na druge **sukobe** te kršenja i povrede ljudskih prava u cijelom svijetu. EU će podupirati sve smislene napore usmjerene na okončanje rata u Sudanu, ublažavanje humanitarne krize te nastavak rada s međunarodnim mehanizmima odgovornosti usmjerenima na privođenje počinitelja zločina pravdi. EU i dalje podupire Somaliju u njezinu procesu izgradnje države, borbi protiv terorizma i ublažavanju humanitarne krize. Uskraćivanje i oduzimanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, posebno žena i djevojčica, koje provode talibani u Afganistanu, eskalacija nasilja i pogoršanje humanitarne situacije u istočnom dijelu DR Konga te dugotrajni sukobi u Jemenu, Haitiju i Mjanmaru/Burmi također zahtijevaju našu hitnu pozornost. EU je i dalje čvrsto predan pružanju potpore stanovništvu regije Sahela te će nastaviti surađivati s partnerima i regionalnim organizacijama na rješavanju temeljnih uzroka sukoba, jačanju kapaciteta za sprečavanje eskalacije lokalnih sukoba te sprečavanju i suzbijanju terorizma i nasilnog ekstremizma.
27. EU i UN surađivat će na rješavanju globalnih mirovnih i sigurnosnih izazova, s naglaskom na sprečavanju sukoba, posredovanju, izgradnji mira, upravljanju krizama i potpori multilateralizmu u skladu s Poveljom UN-a i na temelju **strateškog partnerstva EU-a i UN-a za mir i sigurnost**.
28. EU podupire usmjerenost Pakta za budućnost na **sprečavanje sukoba** i održavanje mira kao univerzalnu obvezu, s ojačanim paketom instrumenata UN-a. Provedba Programa 2030., zajedno s Poveljom UN-a i Općom deklaracijom o ljudskim pravima (UDHR), te jačanje operacionalizacije povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira ključ su rješavanja temeljnih uzroka sukoba i promicanja uključive kulture mira. Slično tome, moramo raditi na međusobnoj povezanosti klime, mira i sigurnosti te u potpunosti provesti programe o ženama, miru i sigurnosti, o mladima, miru i sigurnosti te o djeci i oružanim sukobima. Moramo osigurati potpuno, ravnopravno, smisljeno i sigurno sudjelovanje žena na svim razinama u izgradnji mira i mirovnim procesima.

29. **Preispitivanje strukture izgradnje mira** (PBAR) 2025. prilika je za pretvaranje političkih obveza u djelovanje, čime se program za izgradnju mira širi na cijeli sustav UN-a. EU podupire napore za razvoj nacionalnog pristupa „odozdo prema gore” za sprečavanje sukoba, kako je navedeno u **nacionalnim strategijama za sprečavanje**, ojačanog dostatno financiranim programom savjetnika UN-a za mir i razvoj. U postupku PBAR trebalo bi istražiti kako, na temelju Pakta za budućnost, dodatno ojačati ulogu i radne metode **Komisije za izgradnju mira**. Države članice UN-a trebaju na odgovarajući, predvidljiv i održiv način financirati **Fond UN-a za izgradnju mira** jer se oslanjanjem samo na redoviti proračun UN-a ne može pokriti manjak financijskih sredstava.
30. **Mirovne operacije UN-a**, uključujući operacije održavanja mira i posebne političke misije, i dalje su ključan multilateralan alat za sprečavanje oružanih sukoba, održavanje mira, podupiranje mirnog rješavanja sukoba i odgovor na prijetnje međunarodnom miru i sigurnosti. U tom cilju moraju biti svrsishodne i raspoređene s jasnim, ciljanim i prioritetnim, no ujedno i fleksibilnim, mandatima, odgovarajućim resursima i izlaznim strategijama. EU pozdravlja **preispitivanje mirovnih operacija UN-a** i potiče sve članice UN-a da iskoriste tu priliku kako bi potaknule prilagodbu mirovnih operacija današnjem složenom političkom i sigurnosnom okruženju. Države članice UN-a trebale bi nastaviti i podupirati provedbu preporuka iz inicijative „Djelovanje za očuvanje mira” (A4P) i inicijative A4P+, u skladu s raspravama na ministarskom sastanku UN-a za očuvanje mira.
31. EU naglašava da je važno osigurati da operacije UN-a za održavanje mira dobiju trajnu političku potporu te odgovarajuće, održive i predvidljive resurse, među ostalim pojačanim **regionalnim angažmanom**. U tom pogledu EU ponovno ističe svoju potporu provedbi Rezolucije VSUN-a 2719, kojom se omogućuje upotreba doprinosa koje je procijenio UN za financiranje do 75 % mirovnih operacija pod vodstvom Afričke unije, koje je odobrilo Vijeće sigurnosti UN-a.

32. **Pomorska sigurnost i zaštita** i dalje je jedan od glavnih prioriteta. EU je predan poštovanju međunarodnog poretka na moru utemeljenog na pravilima čija je osnova međunarodno pravo, a posebno Konvencija UN-a o pravu mora (UNCLOS), kojom se štiti sloboda plovidbe i pravo neškodljivog prolaska te se odgovara na prijetnje pomorskoj sigurnosti i zaštiti, među ostalim prijetnje različitoj kritičnoj infrastrukturi na morskom dnu te podvodnom i obalnom okolišu. EU će zajedno sa svojim partnerima nastaviti jačati suradnju te podupirati informiranost o stanju u pomorstvu i razvoj sposobnosti obalnih država, posebno u strateški važnim regijama. EU je predan promicanju globalne suradnje, stabilnosti i održivosti na moru na temelju pravnog okvira uspostavljenog UNCLOS-om.
33. S obzirom na sve veće sigurnosne prijetnje, EU podupire međunarodnu suradnju u cilju djelotvornog suzbijanja **transnacionalnog organiziranog kriminala** u svim njegovim oblicima, uključujući krijumčarenje migranata i trgovinu njima, trgovinu drogom, ljudima ili vatrenim oružjem, financijski kriminal, kaznena djela protiv okoliša ili kibernetički kriminal, **terorizam i nasilni ekstremizam** te druge prijetnje koje proizlaze iz **hibridnih, kibernetičkih i novih tehnologija i tehnologija u nastajanju**, među ostalim one koje olakšavaju umjetna inteligencija i kvantna tehnologija. Deveta revizija Globalne antiterorističke strategije UN-a pružit će priliku da se ponovno potvrdi snažna predanost EU-a multilateralnom pristupu borbi protiv terorizma utemeljenom na poštovanju međunarodnog prava i ljudskih prava. EU će nastaviti proaktivno sudjelovati u procesima UN-a u kojima se izrađuju norme, standardi i načela povezani s kibernetičkim prostorom te digitalnim i tehnološkim pitanjima. EU pozdravlja napredak postignut u otvorenoj radnoj skupini za sigurnost i upotrebu IKT-a te je i dalje predan sudjelovanju u budućim raspravama.
34. EU i njegove države članice i dalje su predani zaštiti **demokracije**, među ostalim izbora, od inozemne manipulacije informacijama i uplitanja državnih ili nedržavnih aktera. EU će surađivati s partnerima na globalnoj strategiji za suzbijanje **inozemnih manipulacija informacijama i uplitanja**. Podupire **globalna načela UN-a o integritetu informacija** te će aktivno promicati ljudska prava i temeljne slobode, vladavinu prava i demokratska načela u digitalnom prostoru.

35. EU će nastaviti podržavati, štititi i jačati **multilateralni okvir za razoružanje, neširenje oružja i kontrolu oružja** te multilateralni okvir za kontrolu izvoza oružja i robe i tehnologija s dvojnomo namjenom, kao ključan element neširenja oružja i miroljubive upotrebe kontrolirane robe.
36. Uoči Revizijske konferencije 2026. EU ponovno potvrđuje svoju predanost univerzalizaciji i potpunoj provedbi **Ugovora o neširenju nuklearnog oružja**. Nastavit će se zalagati za stupanje na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa i za hitan početak i rani dovršetak pregovora o ugovoru o zabrani proizvodnje fisilnog materijala te će podupirati rad IAEA-e. Osim toga, EU će nastaviti dodatno promicati i jačati multilateralne instrumente protiv proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog i biološkog oružja.
37. EU podupire **instrumente za kontrolu konvencionalnog oružja**, s naglaskom na sprečavanju preusmjeravanja malog i lakog oružja, i upravljanje konvencionalnim streljivom, podupirući provedbu Akcijskog plana iz Angkora (Siem Reap) za razdoblje 2025. – 2029. uz Konvenciju o zabrani protupješačkih mina, i pripreme za Revizijsku konferenciju Konvencije o određenom konvencionalnom oružju u 2026. EU će procijeniti mogućnosti i izazove povezane s novim tehnologijama i tehnologijama u nastajanju u pogledu smrtonosnih autonomnih oružanih sustava u kontekstu Konvencije o određenom konvencionalnom oružju te postupaka za odgovornu upotrebu umjetne inteligencije u vojnoj domeni.
38. Radi očuvanja sigurnog, zaštićenog, stabilnog i održivog svemirskog okruženja EU podsjeća na važnost poštovanja međunarodnog prava u **svemiru**. EU i njegove države članice podupiru univerzalizaciju i potpunu usklađenost s Ugovorom o svemiru iz 1967. te promiču donošenje normi za odgovorno ponašanje na svim relevantnim forumima Opće skupštine kako bi se spriječila utrka u naoružanju u svemiru. EU podupire jačanje Ureda UN-a za svemir i prepoznaje ulogu Odbora za miroljubivo korištenje svemira kao glavnog tijela UN-a koje se bavi međunarodnom suradnjom u miroljubivom korištenju svemira.

IV. Unapređivanje održivog razvoja u skladu s Programom 2030.

39. EU i njegove države članice u potpunosti podupiru poziv na ubrzano djelovanje sa sastanka na vrhu o ciljevima održivog razvoja održanog 2023. **kako bi se ostvarili Program 2023. i ciljevi održivog razvoja**, među ostalim provedbom Političke izjave. U tom pogledu financiranje razvoja i provedba Akcijskog plana iz Addis Abebe i dalje su neophodni. EU će nastaviti primjenjivati pristup održivom razvoju koji je utemeljen na ljudskim pravima, među ostalim transformativnim pristupima posvećenima temeljnim uzrocima nejednakosti, te ponavlja da je potpuno ostvarenje svih ljudskih prava temeljno načelo Programa 2030., u skladu s obvezom da nitko ne smije biti zapostavljen. Prepoznajemo hitnu potrebu za jačanjem pripravnosti i izgradnjom otpornosti na krize i izazove koji otežavaju napredak u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, osobito u najnestabilnijim kontekstima.
40. Kao najveći svjetski pružatelj **službene razvojne pomoći (ODA)**, EU i njegove države članice ističu njezinu ključnu ulogu u pružanju doprinosa financiranju provedbe Programa 2030. te njezinu sposobnost da djeluje kao katalizator u iskorištavanju drugih javnih i privatnih izvora financiranja kao što su domaća sredstva, mješovito financiranje i održiva privatna ulaganja. Zahvaljujući strategiji **Global Gateway** EU, primjenom pristupa Tima Europa i zajedno s financijskim institucijama i privatnim sektorom, predvodi transformativna ulaganja u digitalnu, energetska i prometnu infrastrukturu, kao i u zdravstvene, obrazovne i istraživačke sustave, kako bi potaknuo gospodarsku aktivnost i otvaranje radnih mjesta u partnerskim zemljama. Strategijom Global Gateway poboljšavaju se i uvjeti za kvalitetna ulaganja putem tehničke pomoći, dijaloga o politikama, sporazuma o trgovini i ulaganjima te standardizacije i regulatornih okvira kako bi se za ciljeve održivog razvoja oslobodila dodatna sredstva.
41. Privatni kapital neophodan je za postizanje održive tranzicije. Međunarodne financijske institucije moraju odigrati ključnu ulogu u **mobilizaciji privatnih financijskih tokova**. EU podupire razvoj operativnih modela specifičnih za kontekst i sektor te inovativnih financijskih alata za mobilizaciju privatnih sektora za održivi razvoj. EU pozdravlja integrirane nacionalne okvire financiranja pod vodstvom pojedinih zemalja kao način za mobilizaciju i usklađivanje javnog i privatnog financiranja s ciljevima održivog razvoja, u skladu s nacionalnim prioritetima.

42. Podsjećajući na **Zaključke Vijeća uoči 4. međunarodne konferencije o financiranju razvoja naslovljene „Putovi prema napretku: maksimalno povećanje učinka za održivi razvoj i globalno blagostanje”**, EU ponovno potvrđuje načela i svoja stajališta koja su u njima utvrđena. EU je i dalje aktivno uključen u jačanje međunarodne financijske strukture s ciljem pružanja boljeg odgovora na globalne izazove i nastavit će na svim međunarodnim forumima znatno doprinostiti njezinim ciljevima.
43. EU snažno podupire višedioničko i uključivo **globalno digitalno upravljanje** te radi na oblikovanju djelotvornog multilateralnog sustava za globalno unapređenje digitalne transformacije. Internet i digitalne tehnologije moraju se temeljiti na antropocentričnom pristupu koji počiva na ljudskim pravima kako bi se premostili svi digitalni jazovi i osigurala uključiva, otvorena, sigurna i zaštićena digitalna budućnost za sve. EU će i dalje imati vodeću ulogu u osiguravanju odgovarajućeg daljnjeg postupanja i provedbe **globalnog digitalnog pakta (GDC)** te u odvratanju pokušaja ugrožavanja obveza koje su u njemu preuzete, među ostalim u okviru tekućeg postupka preispitivanja WSIS+.
44. Drugi **svjetski sastanak na vrhu o socijalnom razvoju (WSSD2)** prilika je za obnovu društvenog ugovora, koji se temelji na ljudskim pravima te temeljnim načelima i pravima ILO-a na radu. EU podupire Globalnu koaliciju za socijalnu pravdu u doprinosu ciljevima sastanka na vrhu i osiguravanju djelotvornog daljnjeg postupanja. Dnevni red sastanka na vrhu WSSD2 mora uključivati raznolike stavove i ključne dionike, uključujući socijalne partnere i civilno društvo, posebno žene i organizacije mladih.

45. EU ponovno potvrđuje vodeću ulogu EU-a i njegovih država članica u promicanju globalnog zdravlja zajedno s partnerima, na temelju solidarnosti, čovječnosti, pravednosti, rodne ravnopravnosti i poštovanja ljudskih prava. Četvrti sastanak na visokoj razini o nezaraznim bolestima prilika je za povećanje zamaha u rješavanju problema nezaraznih bolesti, koje i dalje predstavljaju najveći teret bolesti u EU-u i svijetu. Donošenjem **Sporazuma o pandemijama** želi se **doprinijeti jačanju kapaciteta** i poboljšati globalni pristup sprečavanju budućih pandemija te pripremi i odgovoru na njih. EU i njegove države članice nastavit će s angažmanom u daljnjim pregovorima, postupku ratifikacije i fazi provedbe.
46. EU i njegove države članice ističu svoju predanost pružanju potpore **najmanje razvijenim zemljama** u provedbi Akcijskog programa iz Dohe te **malim otočnim državama u razvoju** (SIDS) u provedbi programa iz Antigve i Barbude za male otočne države u razvoju. EU i njegove države članice podupiru i **neobalne zemlje u razvoju** u suočavanju s njihovim jedinstvenim izazovima te sa zanimanjem očekuju Treću konferenciju UN-a o neobalnim zemljama u razvoju.

V. Odgovor na trostruku krizu koja pogađa naš planet

47. **Trostruka kriza koja pogađa naš planet povezana s klimatskim promjenama, gubitkom bioraznolikosti i onečišćenjem** globalna je prijetnja čovječanstvu i iziskuje globalni odgovor. EU čvrsto podupire svoju predanost multilateralim sporazumima o zaštiti okoliša, među ostalim Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime, Pariškom sporazumu, Konvenciji o biološkoj raznolikosti, Globalnom okviru za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala i Konvenciji UN-a o suzbijanju dezertifikacije, te poziva sve partnere da učine isto.

48. EU ponovno potvrđuje važnost zajedničkog poimanja da su **klimatske promjene i uništavanje okoliša** egzistencijalna prijetnja, posebno najranjivijim skupinama, te da produbljuju strahove povezane sa sigurnošću jer dovode do veće nestabilnosti i sukoba i utječu na sigurnost opskrbe hranom. Dezertifikacija, degradacija zemljišta i suša predstavljaju znatne okolišne, gospodarske, socijalne i sigurnosne izazove za održivi razvoj. Od primarne je važnosti da se UN dodatno posveti povezanosti okoliša i sigurnosti, klime i sigurnosti, vode i sigurnosti te oceana, bioraznolikosti i klime, kao i da te povezanosti integrira i aktivira u svim aspektima svojeg rada. EU će aktivno sudjelovati u raspravama o promicanju ljudskog prava na čist, zdrav i održiv okoliš.
49. Deset godina nakon **Pariškog sporazuma** u tijeku je globalni prelazak na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija, no potrebno je još mnogo toga učiniti. EU čvrsto podupire svoju predanost Pariškom sporazumu i na dobrom je putu da ostvari svoj cilj smanjenja emisija do 2030. za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. EU ponavlja svoj poziv na **postupno napuštanje uporabe fosilnih goriva** u energetske sustavima na pošten, uredan i pravedan način, u skladu s nastojanjima da se porast temperature ograniči na 1,5 °C, kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa u skladu sa znanstvenim spoznajama. EU ponovno poziva i na udvostručenje kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora na svjetskoj razini i udvostručenje svjetske prosječne godišnje stope poboljšanja energetske učinkovitosti do 2030. te na ubrzanje tehnologija s nultim i niskim emisijama.
50. Ključno je da sve stranke, a posebno najveći svjetski onečišćivači i najveća gospodarstva, prije konferencije **COP 30 u Belému** podnesu ambiciozne nacionalno utvrđene doprinose, usklađene s ishodom prvog globalnog pregleda stanja iz Pariškog sporazuma i ciljem od 1,5 °C, prema najnovijim znanstvenim spoznajama, koji uključuju apsolutne ciljeve smanjenja na razini cijelog gospodarstva, za sve stakleničke plinove, sektore i kategorije, te koji se temelje na konkretnim politikama i mjerama. EU i njegove države članice pravodobno će podnijeti vlastite doprinose za konferenciju COP 30.

51. Nadalje, EU je i dalje u potpunosti predan zaustavljanju i preokretanju **trenda gubitka bioraznolikosti** te pravodobnoj provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala u suradnji s partnerima, kao i povećanju financijskih sredstava za bioraznolikost. EU se zalaže za snažnije međunarodno upravljanje oceanima i dijalog o njima, [pozdravlja ishode Konferencije UN-a o oceanima 2025.] i obvezuje se da će hitno provesti ciljeve Programa 2030. povezane s oceanima. EU poziva na brzu ratifikaciju i djelotvornu provedbu Sporazuma na temelju Konvencije UN-a o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije te poziva zemlje da se pridruže Koaliciji visokih ambicija o tom sporazumu.
52. Globalni prehrambeni sustav suočen je sa znatnim izazovima, uključujući sukobe, klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti i uništavanje okoliša. EU je predan podupiranju **globalne sigurnosti opskrbe hranom i ishrane** promicanjem održive, hranjive i priuštive hrane za sve brojnije svjetsko stanovništvo. EU se zalaže za višesektorsku i višedioničku strategiju koja počiva na snažnoj suradnji s multilateralnim partnerima i obvezuje se na pristup koji se temelji na povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira u prevenciji i odgovoru. EU osigurava usklađenost među politikama svojih unutarnjih i vanjskih strategija za sigurnost opskrbe hranom i ishranu, usklađujući svoja djelovanja u Europi s globalnim obvezama u pogledu održivih prehrambenih sustava i iskorjenjivanja gladi i pothranjenosti.
53. K tomu je iznimno važno optimizirati sinergije na temelju zajedničkog pristupa sustava UN-a **onečišćenju**, u kojem se prepoznaje hitnost koordiniranog globalnog djelovanja i obvezuje se na uključivanje sprečavanja i smanjenja onečišćenja u strategije i programe rada subjekata UN-a. EU aktivno podupire provedbu globalnog okvira za kemikalije te rad na finalizaciji pregovora i osnivanju znanstveno-političkog povjerenstva za kemikalije, otpad i onečišćenje i na zaključivanju pregovora o međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu za okončanje onečišćenja plastikom, uključujući morski okoliš. Nadalje, kako bi se djelotvorno spriječilo i kontroliralo onečišćenje, ključno je podići svijest o kemikalijama i gospodarenju otpadom u svim sektorima te pokrenuti politički dijalog na visokoj razini koji nadilazi dosad razmatrane institucijske granice.

54. Otpornost **vodoopskrbe** i stabilan globalni vodni ciklus ključni su za održivi razvoj, ostvarivanje ljudskih prava te mir i sigurnost. EU je i dalje predan rješavanju problema sve veće nestašice vode i poplava diljem svijeta kako bi se osigurao pristup vodi za piće i sanitarnim uvjetima za sve te će nastaviti podupirati pristup „od izvora do mora” i osiguravati da se u ključnim multilateralnim procesima i relevantnim sporazumima na odgovarajući način bavi pitanjem voda. EU se zalaže za ambiciozno praćenje akcijskog plana za vodu i uključivih i međusektorskih konferencija UN-a o vodama usmjerenih na djelovanje koje će se organizirati 2026. i 2028. te poziva na redovit međuvladin proces u području voda. EU također potiče provedbu sustavne strategije UN-a o vodi i sanitarnim uvjetima te kontinuiranu globalizaciju Konvencije UN-a o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera koja može pogodovati globalnoj stabilnosti, miru i sigurnosti.
